

آبونه

سناك آلتى آيلق
توركيا ايچين ۴۰ غروش ۲۵ غروش
ممالك اجنييه ايچين ۱۰ فرانق ۶ فرانق

نسخه سى ۵۰ ياره

دوردنجى سنه

اجتهاد

مؤسى

عبدالله هودن

ادارده خانه

ايستانبول ، جفال اوغلنده دائره اجتهاد

Adresse: Idjtihad Constantinople

نومرو ۶۰ — ۴ نيسان ۱۳۲۹

حریت فكريه يه خادم ، پنجشنبه كونلرى چيقار ، اقتصادى ، اجتماعى ، ادبى مجموعه

حال بویله ایکن ، بیز تورکلر ، بوایکی قوتی ، نوری
اهلده کیل عادتاً تحقیر و تذلیل ایتدیگمز ایچین ، کندیلرندن
استفاده واستاره ایتسنی بیله مدیک ؛ و بیله مدیکمز ایچین
ایشته بویله جه محروم امل ، منکسر الحیال و نهایت پریشان
دیار اولدوق . مع هذا یبزم نظریمزده بیر قادین ، یالکز
بعض اعضاسی بینلمکه یارار اشتها آور بیر مخلوق ، و کذا
بیر مکتب ابتدائی معلمی خلق نظرنده دائماً علامت تزئین
عد اولسان بعض اوصافه مضاف ، اولماق دن ایلری
چکمه دجه و خلاصه ، ملتک بوایکی عنصر عالی ، مقدس
و مبجلی ملل سائرہ نظرنده کی موقع ابجال و تکریمه
ایصال ایله اونلری او یولده تلقی و قبول ایتک اعتبار
و نهایت ، وطنک بوایکی عضو محترمه ، وظیفه لرینک
ایفاسنی تسهیله مدار اولان معاونت ابدال ایدلمه دجه ،
ترقی ایده جکمزه اینانماق پک صاف دلائل اولور ؛ بیر ترقی
وجوده کسه بیله صوری در . ظاهری در ، نقش بر ابد ،
تقلید در ، قالب در .

بومدعیاتی درجه ثبوتہ ایصال ایچون ، اوروپانک بویوک
ملتیرینی ده کیل ، بیزه رقیب اولان کوچوک ملتیرینی
باخصوص شو آفاجان - هانیا و قتیله بیزم چوبانلریمز
اولان ! - بولغارلری تدقیق ایتک کفایت ایدر .

بوندن اوتوز بش سنه مقدم ، یعنی عثمانلی - روس
محاربه سی اثناسنده روسیه نك سیف همتیله یاریلان عثمانلی
مشیمه سندن چیقاریلان جنین بولغارستان ، عالم شهوده
وضع قدم ایلدیکی زمان جهالت و سفالت ده بیزم ایله مساوی
و همغان ایدی .

چالیشقان بولغار چوبانلری ، اوتوز بش سنه ظرفنده
تنبیل ، محتجب التحصیل ، متفر سعی و عمل ، عدو تجدد ،
پرستشکار منقولات باطله ، بیز ، اقدی تورکلری ،
علماء ، صناعة ، زراعه ، اقتصاداً و حتی ادباً و اخلاقاً
پک زیاده کچدیگکلرندن صرف نظر فقط شو بابالریمز دن
میراث قالدیغنی دعوا ایلدیکمز . مزینات عسکریه خصوصنده
دخی ، بیر آیی ایچنده بیزی مغلوب و رسوای عالم ایتمکه ،

آور ، هیجانه بنجره و جباب نامرده در . ثروت خانم هان
کشفیاتنه درام ایدرور ؛ اویله کاپور که بویله کیمر
قربستوف قولوبلک آمریقایی کشف ایتسی کبی بونامده
فلانده بزه کائنات روضه یکی الظار ، افلیمر بولوب
ویره جک !

بومدعیات روضه علی الاکثر مطایه شکطنده یازلمدر .
هر بر مطایره بر فادین محاکمه ایدر بیلور . شمیری به قدر هیچ
بر کیمه نلک ناند اولد مدیغی بوز ایدره قدر اهمیتلی سیدر
واردور ! بونلری بیللمک ، بوز بریمه داخل اولور ایچونه
فادین ، هر معنایله فادین اولور لازمدر . برارکک بو
دقیق نقاطی کنیدر سندن « منطوقه رحلی » سی ایلر آکلایه داز .
ثروت خانم نظری ناند ، رایی قطعی ، محاکمه سی درست ،
عصبی بر فادیندر . فادینمز بوز محرمه نلک توالی ایدره جک
ارنده آنامره بوزنه بر نظاملک شاهری اولد جقلردر . حاضر
اولسونلر !

ع

قادینلر و مکاتب ابتدایه معلملری

ایشته بیر ملته یکیدن حیات ویره جک ایکی مقدس
قوت فی الحقیقه ، بیر ملت یوقدور که ، بوایکی قوتک
حدۀ تربیتسندن چکلمدجه موجودیت ملیه سی بر عمر
طویل ایله اظهار وادامه ایتکه موفق اولایلین .

وطن و ملت نه دیمک اولدیغنی ذاتاً طامیش بیر کنج
والده ایله ینه اوحقایق جهان قیمته واقف آتشین و کنج
بیر ابتدائی مکتبی معلم و یا معلمه سی قدر افکار ملتی
تنور ایدره جک ایکی نور الهی یوقدر . اساساً بیر ملتک
احیاسی بابالردن ده کیل چوجقلردن باشلار . نسغ حیات
بخش تجدد ، بر چوجفه ، والده سی قوجاغندن اعتباراً
قطره قطره آقیدماق لازمدر .

روحنه دامله دامله آقیدیلان، بیر ایده آلك عاشق شیداسی
اوله رق، یزم پك اوزونتیلی و مزعج بولدوغمز اووظیفه یی
كال عشق و ایمان ایله ایفا ایدیور، و نهایت نه ایچون
اوله جکئی پك کوزل تقدیر ایدن، یزم نظریمزده خونخوار بیر
قومته جی، فقط کندی نظرنده وطنی ایچون برجاهدفا کار
یتشیدردیکنه قانع اولارق بونکله مغرور و مفتخر اولیورایدی.

طالعمر و بدبخت ماکیدونیا مزمک او بیتمز توکنمز
خجایی ایچنده - مثلاً برمصادمه اثناسنده - تخلص کریان
ایتمکدن قطع امید ایتیش اولان اون آلتی اون پدی یاشلارنده کی
چو جو قلم بویوک بیر سکنت بویوک بیر اعتدال دم ایله،
تورکرله، او ابدیاً عفو ایتمک ایچین یمین ایتیش اولدو -
قلمی یز تورکرله حیاً تسلیم اولمش اولماق ایچین یز
بیرلرینه طبانه لرینی توجیه ایدرک اتحسار ایتدیکلرینی
کورنلرک، امل و وطن ایچون، حیاتک، اک طاتلی چاغنی
فدا حرکت علویه سی قارشوسنده ترمه لری عذیم ایدی.
ایشته بولغارلر، بویکلمز عزملرینک فیضیه درکه،
بیر پادشاه فعال و عاقلک زیر اداره سنده، هم وطنلری
داخلنده اوتوز بش سنه ک جزئی بیر مدت ظرفده بیر
عصرلق ترقیات مهمه وجوده کتیردیلر و همده، یزم
ضریمزه اولارق، مفکوره ایدندیکلری بویوک بولغار -
ستانی وجوده کتیردیلر؛ یعنی یزم مغلوبیت و حسرنامه
قارشى عاقبت کامران و خرم و شادان اولدیلر.
اگر استفاده ایتسنی بیله بیله جک ایسه ک یزم ایچون
بولغارلردن ای نمونه، وقایع حاضره نک صفحاتندن
بویوک بیر کتاب استفاده اوله ماز.

بیر چوق برلرده سویلیدیکمز کیی، ینه تکرار
ایدرزکه، مملکتمز هنوز واسع منبت و قابلیتیدر.
امهاتمز ولود و فیض دارد. بونلره مالک اولان ملتر
یشایا بیلیر؛ فقط قانونی ادوارینی یاشاتماق خیال خامی
ترک ایتک، دوچار تردی اولان غرقیزی جانلاندیرماق،
سونمش اولان تارالریمزى شنلندیرمک، یزم، بیرنجی
هدف الحراکتمز اولمالیدر.

کریده بیر اقدقلرینی پک کوزل و پک پارلاق بر صورتده
اثبات ایلدیلر. مصطفای ثالث حضرتلرینک بویوک
فره دریق دن صور دینی کیی - یزدخی بولغارلردن اسباب
تقو قلمرینک سرینی صورار ایسه ک آلا جغمز جواب
شودر:

— قادیلر و مکاتب ابتدائیه معلملری!...

فی الحقیقه، تبعاتمزی تشمیل ایدرایسه ک کوروروزکه
المانیایا، ژاپونیا فرانسه و خلاصه دنیانک بوتون ملل
منوره و مترقیه سی محضا بویکی قوتک خزمه نوار فیاضنده
یکیدن دیرلمش و یا اوسایه ده تکمل و توسع ایشلردر.
پرس بیسارک پروسیه نک او عظیم مظفریتلری عقیننده،
«بوظفر سیزکدر» ستایشله پروسیه مکاتب ابتدائیه
معلملرینی تلطیف ایتدیمی؟...

پروسیه نک محیسی عد اولنان اشتاین، پروسیایی،
ابتدائی مکتبلرک تکثیری یعنی معارفک تعمیمی سایه سنده
بوکونکی درجه عظمته اصعاد ایتدیمی؟

ایشته بوتون بونقاط و نکاتی یز جلیلردن زیاده
بویوک بیر نفوذ نظرله احاطه، تقدیر و درحال تطبیق
ایدن قبا بولغارلر اولا قادیلرینی مادر وطن وعینی زمانده
بونلر ایچنده قابلیتلی اولانلرینی معلمه صفتیه سجدیلر
ویتشیدردیلر؛ و بواطیف و مسخر کتیه نوارى کندی
مملکتلرینک ده کیل یزم متوفی ماکیدونیا مزمک بیله او
هجرا وانسان یشایا مازظن اولنان وحشی گوشه و بوجاقلرینه،
ایکی نه ولی کویارینه وارنجه یه قدر کوندردیلر و اورالری
تنویر ایلدیلر.

بوکنج معلملر، اوقادار دلبر، اوقادار کنج،
اوقادار ذکی ایدیلرکه، بونلرک صباح دن اقشامه قادار
ایکی قالین قافالی بولغار چو جو غنی یوله کتیره حکم دیهرک
اوغراشمالرینی کورمک جداً مرحتی موجب اولور،
انسان بوظریف مخلوقلر ایچین بواوزونتیلی ایشلردن
طولایی بیر رقت عمیق و مع هذا حقلمنده عظیم برحس
تقدیر دخی طویار ایدی. حال بوکه اوکنج قادین،

بیله اوحقه اول باول کسب استحقاق ایتک لازم درکه
 بوده قادیلتک بیر حرکت فکریه اظهار ایتسیله قابل
 اوله بیله جکدر. امین که، سزه، بعض سبکمزان و معنوهین
 رجال کیی - اور و پانچون یزی اراسنه المایور - دیمه به جک
 و بلکه ارزو اولنان موقع شرفک بحق اشغال و املاسی
 ایچون اولجه کسب استحقاق ایتک لازمکه جکنی اعتراف
 بویوره جقسکز .
 سوفرازه تارک عزم و ثباتی - نائل امل اولماق ایچین
 سزه رهبر اولمالی در .

قیلیچ زاده

مفی

ظفر آقشای

سجای شامه بر آتش قاناتی رنک آغیش ،
 دومانلی بلده لر اوستنده بر بوغوق سس وار ،
 دیار جنکه ملاقی : صموت ، اوزون یوللر ...
 ولون خون ایله شامک جینی - پسلمش ...

های جنک آچار آتشی بر جناح ظفر ،
 بخار موتی آمرکن بوقانلانان هامون ..
 افقده ماهی قیرار حشمتیله موکب خون ،
 اوکنده قانی قیلیچلر ، وبر قیریق مغفر ...

کلیر رباط مناجاته کیمسه سز دوللر ؛ [*]
 وئولش اوغلی ایچون ، آسان ظلمتده
 بر آق صفاللی ، ضعیف اختیار ایدر سجده ...

اوزار مسافه یه اجساد صافلایان یوللر ؛
 او یولده بلکه بولور قلبک - آه ، آی آواره
 قالدان زوالی یتیم ! - آشنا برر چهره ...

چشکل کوی ، تشرین ثانی ۲۲۸

اسماعیل زهردی

[*] رباط . تکیه معناسنده مستعملدر .

قادیلری میزی و مکتب معلمه و معلملری میزی لایق
 اولدقلری موقع و وظیفه ایچین یتیشدیرمک خصوصتده کی
 وجیه و ذمت ملیه میزی بحق تقدیر ایتکلکمز لازمدر .
 بونلرک یتیشدیرلملری ایسه تضییق تحتنده اوله ماز . معارفز
 فصل سربستی* تدریسه محتاج ایسه معلم و معلملری میزی
 سربستی* تعلم و تدرسه نائل ایتلی و او یغین یغین افکار
 باطله و عقائد متفسخه یی اذهانمزدن طرد ایدرک بیرازده
 مترقی و فاضل انسانلر کی سربست و اصیلانه دوشونمکه
 جهد ایتلی یز ...

شو یاوان مقاله عاجزانه مه بیراز حلاوت بخش اولمق
 ایچین ، سوزلری می ، اجتهاده (نومرو ۵۸) منتشر
 مکتوبلرینک بیرقاچ سطرینی لطفاً یزه حصر ایتیش اولان
 ع . ل . خاتم افندی یه جواب ویرمکه اکمال ایده جکم :
 ای مخدره منوره عصمت کزین ، فی الحقیقه نورک
 ظلمته غلبه سی زماننده یز . حقیقه طوغری ایلک خطوات
 جسورانه آتیلمشدر .

هر قوته رغماً آرتیق کدری دونوله یه جکدر . بوکاتامیله
 امین اوله بیلیرسکز . یالکیز سیزک کیی سربست دوشون
 خاتم افندیلردن استرحامز شودرکه : یزه بوکون او یله بیر
 وضعیتده یزکه ، یالکیز بیر طرفک چالیشمسیله مقصده
 وصول قابلده کیلدر . کیم اولورسه اولسون ، سربست
 دوشونمکه کندیلرنده لیاقت و جسارت کورنلر ، فکرآ
 بیرلشه جکلر ، متحدآ چالیشه جقلر و کندی یووالریخی ،
 دیکرلریخده اورایه آلماتق ایچین ، بالذات انشا ایده جکلردر
 زیرا او یووا کرچکدن برایشانه وطن اوله جاقدر . بیرده
 پک اعلابیلیرسکزکه ، خلقت آدم دن بهری برحق قوی لرک
 الندن قولایلقله آلتامشدر . ضعیفلر حقیرینی استحصال
 ایتک ایچین ، مطلقاً مجاهده یه مجبور قالمشدر . فطرتک
 مرحمتسز قانونی بودر . ویرلک ده کیل آلیناق ایجاب
 ایتمشدر . بناء علیه مطلب عالیری کیی بوتون محتاج
 اولدوغکز شیرلی اولادنوردن بکلمک بیرحق اولسه